

Stadsbyggnadsförvaltningen

Datum	Er Referens
2021-07-19	STA2021/1345 Fi2021/01486
Handläggare	Vår Referens
DN	REM 18/21

Remissvar

Stärkt planering för hållbar utveckling (SOU 2021:23)

BAKGRUND

Stadsledningskontoret har översänt *remiss från Finansdepartementet - delar av betänkandet Stärkt planering för en hållbar utveckling (SOU 2021:23)* till stadsbyggnadsförvaltningen. Yttrande ska lämnas till stadsledningskontoret senast 2021-08-31. För ytterligare info se: [Remiss av SOU 2021:23 Stärkt planering för en hållbar utveckling - Regeringen.se](#)

Regeringen beslutade den 13 december 2017 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att underlätta samordningen mellan berörda parter i samhällsbyggnadsprocessen i kommuner med särskilt komplexa planeringsförutsättningar (dir 2017:126). Syftet med uppdraget är att underlätta planeringsprocesser för att få till stånd ett ökat och hållbart bostadsbyggande.

Utredningen har antagit namnet Samordning för bostadsbyggande. Detta betänkande behandlar den del av uppdraget som avser tilläggsdirektiv (dir. 2020:15) beslutade den 13 februari 2020, som ska redovisas senast den 31 mars 2021 (dir. 2020:121).

Utredningens uppdrag att analysera för- och nackdelar med en lagstadgad rätt för kommuner att införa krav på transportplaner i detaljplanering för nyetablering av bostäder enligt plan- och bygglagen redovisades den 29 mars 2019 i betänkandet Bebyggelse- och transportplanering för hållbar stadsutveckling (SOU 2019:17). Utredningens uppdrag i övrigt enligt direktiv beslutade i december 2017 slutredovisades den 23 december 2020.

BESKRIVNING AV UPPDRAGET

Enligt tilläggsdirektiv till Samordning för bostadsbyggande ska utredningen se över delar av plan- och bygglagen (2010:900), PBL, för att genom ändringar i regelverket stärka förutsättningarna för transporteffektivitet och

tillgänglighet genom hållbara transporter samt utveckla möjligheterna att främja långsiktigt hållbara stadsmiljöer.

Utredningen ska föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som medför att planläggning och prövning i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt PBL kan tydliggöras så att tillkommande och förändrade fysiska strukturer bidrar till ökad transporteffektivitet som leder till minskad miljö- och klimatpåverkan och ger bättre förutsättningar för att utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafik samt hållbara godstransporter.

Uppdraget innebär också att utreda bättre förutsättningar för genomförande av åtgärder i detaljplan och bygglovsprövning som främjar tillgänglighet genom hållbara transporter.

Vidare ingår att utreda om kommunen i högre utsträckning än i dag bör kunna avstå från att kräva att en obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas så att det på tomten eller i närheten av den finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon. Utredningen ska undersöka hur byggherrar, fastighetsägare och verksamhetsutövare kan samverka med det allmänna genom utvecklade avtalsformer i samband med planering enligt PBL, så att åtgärder för ökad transporteffektivitet som bland annat leder till att minskad miljö- och klimatpåverkan kan uppnås och som sträcker sig längre än genomförandet av en detaljplan.

UTREDNINGENS FÖRSLAG

De förslag som utredningen lämnar i detta betänkande är:

- *Ändringar i andra och fjärde kapitlet PBL som stärker förutsättningarna för transporteffektivitet.*

Förslagen innebär att tillkommande och förändrade fysiska strukturer ska bidra till ökad transporteffektivitet. Det ska leda till minskad miljö- och klimatpåverkan och ge bättre förutsättningar för mobilitet, bland annat genom gång-, cykel- och kollektivtrafik samt hållbara varustransporter. Förslagen innebär att bebyggelse ska vara samlad så att behovet av person- och varustransporter hålls på en så låg nivå som möjligt och att befintlig infrastruktur utnyttjas. Bostäder och verksamheter ska vara tillgängliga med gång, cykel och olika energieffektiva och miljövänliga transportslag. Två förslag i fjärde kapitlet innebär att kommunen ska ta hänsyn till transporteffektivitet vid bedömningen av om det krävs detaljplan för sammanhållen bebyggelse och att planbeskrivningen ska innehålla en redogörelse för hur planer uppfyller kraven på transporteffektivitet.

- *Ändringar i fjärde och åttonde kapitlet PBL som ger bättre förutsättningar för genomförande av åtgärder i detaljplan och bygglovsprövning, som främjar tillgänglighet genom hållbara transporter. Förslagen innebär att det ställs krav på mobilitetsåtgärder på tomter och att kommunen får bestämma krav på mobilitetsåtgärder i detaljplan. Mobilitetsåtgärder innefattar utrymme och anläggningar för parkering, stannande, lastning, lossning samt leverans och tillfällig förvaring av varor. Mobilitetsåtgärder kan vidtas för alla trafik- och fordonsslag, såväl bil för enskilt bruk som delade fordon och andra energieffektiva och miljövänliga alternativ till bil för enskilt bruk. Förslagen bidrar till transporteffektivitet och innebär i högre utsträckning än i dag att kommunen kan avstå från att kräva att tomter ska ordnas så att det finns utrymme för parkering av bil för enskilt bruk.*

- *Ändringar i fjärde och sjätte kapitlet PBL som ger kommuner ökade möjligheter att säkerställa att planerade och överenskomna mobilitetsåtgärder genomförs, samt möjligheter att i exploateringsavtal komma överens om mobilitetsåtgärder och mobilitetstjänster. Med mobilitetstjänst avses tjänst för persontransporter eller för leverans och tillfällig förvaring av varor. Förslagen innebär att kommuner kan samverka med byggherrar, fastighetsägare och verksamhetsutövare i fråga om mobilitetsåtgärder och mobilitetstjänster. Det bidrar till transporteffektivitet och att minskad miljö- och klimatpåverkan kan främjas.*

En ny lag om kartläggning av mobilitetsåtgärder och mobilitetstjänster som möjliggör uppföljning av åtgärder under förvaltningsskedet och därigenom främjar tillgång till mobilitetsåtgärder och mobilitetstjänster samt hushållning med mark och stadsmiljö. Kartläggningarna ska bidra till kunskap om de transportlösningar som finns inom en fastighet hos boende, fastighetsägare, byggherrar, kommuner och Boverket. Detta kan bidra till ökat engagemang och efterfrågan på olika transportlösningar nära bostaden, som underlag i kommuners samhällsplanering och till åtgärder på nationell nivå för att främja tillgången till olika transportlösningar.

Utredarna föreslår också att regeringen tar fram en nationell strategi för en hållbar samhälls- och bebyggelsestruktur. Syftet är att bryta en seglivad praxis genom att höja kunskapsnivån kring transporteffektivitet och rumslig struktur. Utredningen har därtill identifierat behovet av att se över bestämmelserna om estetik i andra kapitlet PBL, även om detta inte ingår i utredningens uppdrag. Riksdagen fattade 2018 beslut om ett nytt mål för arkitektur, form och design, som är vägledande för den nya politiken för gestaltad livsmiljö. Den nya politiken har därefter inte implementerats i PBL.

Dagens reglering ger kommunerna möjlighet att påverka i vilken omfattning det ska finnas bilparkering i samband med att en obebyggd tomt ska bebyggas. Många kommuner arbetar med parkeringspolicyer samt trafik- och transportplaner, vilka har som målsättning att förändra fördelningen av andelen personer som reser med olika färdmedel. Tillämpningen varierar dock över landet. Flera kommuner har uttryckt behov av tydligare styrmedel och regelverk för parkeringsplaneringen. Utredningens förslag innebär ett tydligt beslutsstöd för alla landets kommuner och som samtidigt bekräftar tillämpningen i de kommuner som redan arbetar i en sådan riktning. Utredningens förslag bedöms sammantaget bidra till en samhällsplanering som främjar hållbara livsmiljöer med minskad miljö- och klimatpåverkan. En normförskjutning möjliggörs vid planering av markanvändning, som kan vidga synen på tillgänglighet och rörlighet för personer och varor. Förslagen innebär att bilens särställning i lagstiftningen ersätts med likvärdig tillgänglighet till olika mobilitets- och transportlösningar. Fokus kan flyttas från hur många parkeringsplatser som behövs i samband med nybyggnation till hur individens och samhällets behov av lösningar för mobilitet och varutransporter kan tillgodoses.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Stadsbyggnadsförvaltningen ser det som positivt att möjliggöra för mer flexibla lösningar för mobilitets- och transportlösningar som varutransporter och delningspooler av fordon m.fl. Att gå mot en samhällsplanering och på sikt ett samhälle som fokuserar på fler transportlösningar än bilparkeringar/transporter är ett viktigt steg framåt.

Det är även positivt att ta fram en nationell strategi för en hållbar samhälls- och bebyggelsestruktur och höja kunskapsnivån kring transporteffektivitet och rumslig struktur.

Stadsbyggnadsförvaltningen instämmer även i att det finns ett behov att se över bestämmelserna om estetik i andra kapitlet PBL för att kunna implementera Riksdagens mål för arkitektur, form och design, som är vägledande för gestaltad livsmiljö.

Stadsbyggnadsförvaltningen har inget att erinra.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår stadsbyggnadsnämnden besluta

att godkänna lämnade synpunkter

att översända dessa till Kommunstyrelsen

Stadsbyggnadsförvaltningen

Planavdelningen

Diana Nilsson
Planarkitekt

Lisa Lindekrantz
Planchef